

Suositus 20/2022  
Ehdotus A 1903/UVN  
Käsittelijä Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta

## Mietintö poliittisesta dialogista, joka koskee suositusta 20/2022

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta ehdottaa,

että Pohjoismaiden neuvosto katsoo poliittisen dialogin jälkeen, että esteettisiä injektioita ja muita kirurgisia kauneusoperaatioita koskeva suositus 20/2022 on neuvoston osalta *loppuun käsitelty*.

### Taustaa

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunnan edustajat kävivät MR-S:n puheenjohtajan kanssa poliittisen vuoropuhelun esteettisistä injektioista ja muista kirurgisista kauneusoperaatioista Ruotsin sosiaaliministeriössä Tukholmassa 11. joulukuuta 2024. Kokoukseen osallistuivat Ruotsin terveysministeri Acko Ankarberg Johansson, valiokunnan puheenjohtaja Eva Lindh ja valiokunnan jäsen Annette Holmberg-Jansson.

Poliittisen dialogin taustalla oli esteettisistä injektioista ja muista kirurgisista kauneusoperaatioista annettu suositus 20/2022, joka kuuluu seuraavasti:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne tutkivat ja integroivat kansalliset säännöt ja lainsäädännön esteettisten pistoshoitojen ja muiden kirurgisten kauneusoperaatioiden osalta niin, että pistoshoitojen antaminen rajataan yksilön turvallisuuden suojaamiseksi vain terveydenhuollon ammattihenkilöille.

Valiokunta käsitteli Pohjoismaiden hallitusten vastaukset kesäkuussa 2023 ja pyysi sen jälkeen yksityiskohtaisempia tietoja siitä, onko alan lainsäädännössä aukkoja. Miten lainsäädäntöä esimerkiksi seurataan Pohjoismaissa, ja mitä menetelmiä tarkastusten suorittamisessa käytetään. Valiokunta pyysi myös lisätietoja siitä, miten Pohjoismaat voisivat tehdä tiiviimpää yhteistyötä tällä alalla.



## **Poliittinen dialogi**

Ministeri aloitti dialogin kiittämällä valiokuntaa suosituksesta ja halusta käydä poliittista dialogia Pohjoismaiden hallitusten vastauksista.

Ministeri totesi, että Pohjoismaissa ei ole yhtenäistä sääntelyä tällä alalla. Sääntelyaste vaihtelee huomattavasti, ja myös valvonnassa ja tarkastuksissa on maakohtaisia eroja.

Hoitojen ja operaatioiden odotetut tai odottamattomat komplikaatiot ja sivuvaikutukset kirjataan eri tavoin eri maissa esimerkiksi sen mukaan, onko kyse yksityisistä vai julkisista palveluista.

Myös markkinointisäännöt vaihtelevat maittain. Lisäksi kauneusoperaatioita voidaan hankkia Pohjoismaissa, mutta ne saatetaan suorittaa muissa maissa, kuten Thaimaassa ja Turkissa, joissa Pohjoismailla ei ole valtuuksia tehdä valvontaa ja tarkastuksia. Pohjoismaisissa hoidossa käytettäviä kosmetiikkatuotteita voidaan lisäksi ostaa ulkomaisista verkkokaupoista, jolloin Pohjoismaiden kansalaisia ei välttämättä hoideta Pohjoismaissa hyväksytyillä valmisteilla. Tässä yhteydessä ministeri kiinnitti huomiota epärehellisiin elinkeinonharjoittajiin, jotka suorittavat kauneusoperaatioita laatustandardeja koskevan lainsäädännön ulkopuolella, ja totesi, että näillä markkinoilla liikkuu pimeää rahaa.

Esteettisiä ja kauneuskirurgisia hoitoja koskevan lainsäädännön tahallisuudesta tai tuottamuksellisesta rikkomisesta voi saada Ruotsissa sakkoja tai vankeutta. Tässä yhteydessä ministeri mainitsi, että laserhoidot ovat Ruotsissa edelleen sääntelemätön ala. Ministeri mainitsi myös hoitojen pitkäaikaiset seuraukset, sillä esimerkiksi hoitovirheiden seuraukset voivat tulla ilmi vasta useita vuosia myöhemmin.

Ministeri arvioi, että Pohjoismaiden hallituksilla on vahva halu jatkaa alalla tehtävää pohjoismaista työtä. Tässä yhteydessä käydään mitä todennäköisimmin myös keskustelua siitä, mitä julkinen terveydenhuoltojärjestelmä voi ja mitä sen pitäisi tarjota kansalaisille verrattuna siihen, mitä toimenpiteitä yksilön tulisi hankkia yksityisesti.

Ministeri korosti, että tällä hetkellä ei ole halukkuutta virtaviivaistaa tai säännellä lainsäädäntöä yhteispohjoismaisesti, vaan oppia muilta ja hyötyä muiden kokemuksista. Ministeri perusteli tätä muun muassa sillä, että kauneusoperaatioista ja niihin liittyvistä ongelmista ei ole yhteistä näkemystä kaikissa Pohjoismaissa.

## **Valiokunnan näkemykset**

Valiokunnan edustajat esittelivät suosituksen taustaa ja valiokunnassa käytyjä keskusteluja ja kannattivat sitä, että suositus sääntöjen ja lainsäädännön tutkimisesta ja integroinnista pidettäisiin voimassa.



Valiokunnan edustajat korostivat, että yhtenä työkaluna voisi olla alaa koskevan yhteispohjoismaisen tietokatsauksen laatiminen esimerkiksi pohjoismaisen lääkintätilastokomitean (NOMESCO) tehtäväkenttää laajentamalla. Se voisi edistää ja tukea rekisteritietojen yhdenmukaistamista ja auttaa siten parantamaan hoitojen laatua ja tasoa sekä potilasturvallisuutta.

Lisäksi korostettiin, että kaikki Pohjoismaat ovat kiinnostuneita potilasturvallisuuden vahvistamisesta ja että potilasturvallisuus on keskeinen osa valvontaviranomaisten työtä ja toimintaa. Valiokunnan edustajat korostivat, että valvontapuutteiden korjaamiseen liittyvä pohjoismaisten toimien koordinointi olisi ilmeinen keino parantaa potilasturvallisuutta.

Valiokunnan edustajien mukaan pohjoismaainen tietokatsaus ja alan tilastot ovat keskeinen osa ratkaisua, sillä niiden avulla voitaisiin seurata kehitystä ja tunnistaa haasteita Pohjoismaissa. Lisäksi valiokunnan edustajat tähdensivät, että nimenomaan Pohjoismaiden tulisi ottaa johtoasema alan tiedonkeruussa eikä odottaa EU:n toimivan ensin.

Valiokunta merkitsee tiedoksi poliittista dialogia koskevan selonteon ja katsoo dialogin päättyttyä, että esteettisistä injektioista ja muista kirurgisista kauneusoperaatioista annettu suositus 20/2022 on neuvoston osalta *loppuun käsitelty*.

Kööpenhaminassa 25. helmikuuta 2025

*Anna-Kristiina Mikkonen (sd.)*  
*Annette Holmberg-Jansson (MSÅ)*  
*Eva Biaudet (r.)*  
*Eva Lindh (S)*  
*Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)*  
*Johan Hultberg (M)*

*Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)*  
*Maaret Castrén (kok.)*  
*Tobias Drevland Lund (Rødt)*  
*Tone Wilhelmsen Trøen (H)*  
*Truls Vasvik (A), Norge*